

EKE HÍRLEVE
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

II.

Az egri Főegyházmegyei Könyvtár Biblia-kiállítása

2008. április 4. - szeptember 30.

Könyvtárunk jelentős Biblia-gyűjteménnyel rendelkezik, ami nemcsak a kötetek nagy számát és könyvészeti értékét jelenti, hanem azon nyelvek sokaságát is, melyeken a világ legnagyobb példányszámban megjelent és legolvasottabb könyve birtokunkban van. 104 nyelven vannak Szentírásaink, ezért a Biblia Éve alkalmából igyekeztünk ízelítőt adni látogatóinknak ebből a gyűjteményből. A tárlat célja nem csak az volt, hogy bemutassuk az érdeklődőknek ritka példányainkat, hanem az is, hogy akik korábban nem szokták, azok is szívesen forgassák a Szentírást, és akiknek nincs odahaza a könyvespolcukon Biblia, kedvet kapjanak arra, hogy pótolják ezt a hiányosságot.

A tárlat gyönyörű környezetben, a Líceum kápolnájában tekinthető meg, ahol Anton Maulbertsch Üdvözültek című freskója, a szürke márványból és verde antico-ból készült oltár, valamint Hesz János Szent István királyt ábrázoló oltárképe adnak méltó keretet a kiállításnak, melynek címe: A Biblia a könyvek könyve.

A kiállításnak két vonulata van. Egyrészt a tablók segítségével tájékoztatjuk a látogatókat a Szentírás egyes könyveinek keletkezési körülményeiről, szerzőiről, a Biblia könyveinek nyelvéről. Megismerkedhetnek híres bibliafordításokkal és bibliafordítókkal. Másrészt tényleg éltünk azzal a lehetőséggel, hogy különleges példányainkat közszemlére tegyük. A tárlaton láthatunk Braille-írással készített Szentírást, német nyelvű hangos Bibliát Luther Márton fordításában, képes és verses díszkiadásokat és a Bibliához kapcsolódó szakirodalomból egy válogatást. Konkordanciák, kommentárok, bibliamagyarázatok mellett megpróbáltuk illusztrálni azt is, hogy a segédtudományok – régészet, művészettörténet, nyelvtudomány stb. – hogyan segítik a teológusok és a Biblia iránt érdeklődők munkáját.

Ritkaságaink közül bemutattuk azt a birtokunkban lévő egyetlen bibliakódexet, latin nyelvű Ószövetséget, amely 1478-ban készült. Szintén latin nyelvű az az ősnymtatvány, amelyet 1475-ben Velencében készítettek, és amely Nicolaus de Franc (Nicolaus von Frankfurt) és Franciscus Renner de Heilbronn fordítása.

Kiállítottuk Théodore de Bèze görög bibliafordítását, amelyet 1565-ben Augsburgban adtak ki. Théodore de Bèze 1519 és 1605 között élt francia teológus, lelkész, exegeta,

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

humanista, nyelvész volt, aki életének jelentős részét Svájcban töltötte. A reformáció kálvini ágának volt követője, Kálvin közvetlen munkatársa.

Hasonló különlegesség a katolikus bibliafordítások között az a hely és évszám nélkül megjelent Biblia, mely Nicolaus de Lyra jegyzeteit tartalmazza. Nicolaus de Lyra a 13-14. század fordulóján élt francia ferences szerzetes, exegéta volt.

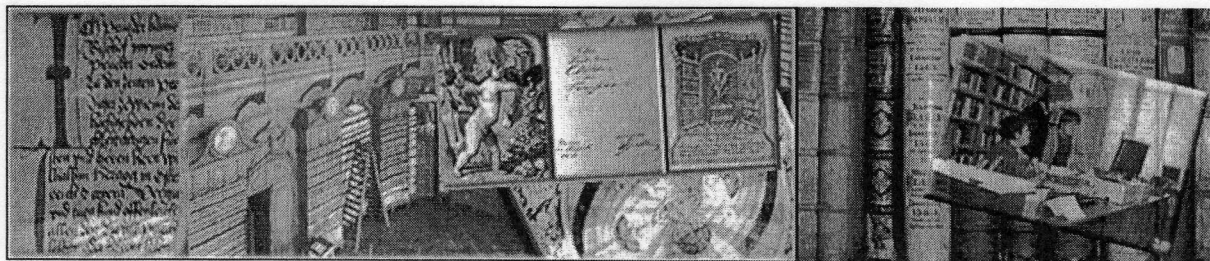
Könyvtárunk tulajdonában van egy angol nyelvű Szentírás, mely Londonban, 1594-ben jelent meg. Igazi csemege az 1761-ben Stockholmban napvilágot látott többnyelvű Újszövetség, melyet Ulfilas, a nyugati gótok püspöke, híres bibliafordító fordított. Ulfilas 313-ban Kappadóciában született és 383-ban Konstantinápolyban halt meg.

A magyar bibliafordítások közül bemutattuk Szenci Molnár Albert (1574-1634) Bibliáját, amely 1608-ban jelent meg. Szenci Molnár a fordító Károli Gáspár* (1530 k.-1591) 1590-ben Vizsolyban megjelent Bibliáját „igazgatta, néhol meg is jobbította”.

Az első magyar katolikus bibliafordítás Káldi György (1573-1634) nevéhez fűződik, aki 1626-ban Nagyszombatban adta ki Szentírás-fordítását. Munkájához „oktató intést” is csatolt. Káldi György protestánsból lett katolikus tudós jezsuita szerzetes. Az ő bibliafordítását ültette át 1860-1869 között az akkor korszerű magyar nyelvű az egri tudós papköltő, Tárkányi Béla.

A kiállítást közel tízezer ember tekintette meg Egerben. Az egri Líceumon kívül az információs táblók bemutatásra kerültek Székelylengyelfalván és Kassán, szeptember 30-át követően pedig Szamosújvárott nyílik kiállítás tárlatunk anyagának felhasználásával.

Löffler Erzsébet

* A fordító nevét meghagytuk a cikkírók által közölt formában. (Az irodalomtudományi közmegegyezés 'Károlyi Gáspár'-alakban adja meg a vizsolyi Biblia fordítójának a nevét.) - a szerk.